

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/62/2016
Identifikačné číslo spisu:	1304121500
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1304121500.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: JUDr. Jozef Majorán, so sídlom Ľudovíta Štúra 3, 934 01 Levice, správca konkurznej podstaty úpadcu REKONŠTRUKTA, s.r.o., so sídlom Dvorčianska 65, 949 01 Nitra, IČO: 36 535 991, zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, so sídlom Farská 40, 949 01 Nitra, proti žalovanému: IMOS-Systemair, a.s., so sídlom Kalinkovo 371, 900 43 Kalinkovo, IČO: 00 683 868, zastúpeného Advokátskou kanceláriou ECKER - KÁN & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Námestie Martina Benku 9, 811 07 Bratislava, o zaplatenie 116 422,89 eur s prísľusenstvom, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 9Cb/19/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. februára 2016, č. k. 4Cob/242/2015-423, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky z a m i e t a dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. februára 2016, č. k. 4Cob/242/2015-423 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 20. februára 2013 č. k. 9Cb/19/2008-383 tak, že žalobu žalobcu zamietol.
- II. Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. februára 2016, č. k. 4Cob/242/2015-423 vo výroku o náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania, o d m i e t a .
- III. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 20. februára 2013, č. k. 9Cb/19/2008-363 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 116 422,89 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 15 % ročne zo sumy 116 422,89 eur od 8. júna 2004 do zaplatenia, to všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Zmluva o dielo č. 17/2002 (ďalej len „zmluva o dielo“) uzatvorená medzi úpadcom a žalovaným neobsahuje dostatočné určenie predmetu plnenia úpadcu ako zhotoviteľa a preto je táto zmluva ako právny úkon nedostatočne určitá. Z tohto dôvodu okresný súd skonštatoval, že zmluva o dielo pre nedostatočný obsah odporuje zákonu, a preto je

neplatná podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

3. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že úpadca poskytol žalovanému plnenie, ktoré nebolo dohodnuté v zmluve o dielo, teda poskytnuté nad rozsah dohodnutých prác, preto je toto plnenie bezdôvodným obohatením získaným bez právneho dôvodu. Z tohto dôvodu skonštatoval, že žalovaný je povinný vydať predmet bezdôvodného obohatenia žalobcovi, keďže ho získal na úkor úpadcu, a to v rozsahu všetkého, čo nadobudol bezdôvodným obohatením.

4. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo 4. februára 2016, č. k. 4Cob/242/2015-423 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie z 20. februára 2013, č. k. 9Cb/19/2008-363 zmenil tak, že žalobu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania vo výške 7 172,40 eur a náhradu trov odvolacieho konania vo výške 1 601,50 eur.

5. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že jeho úlohou bolo posúdiť, či okresný súd rozhodol správne, keď nárok žalobcu posúdil z titulu bezdôvodného obohatenia, pričom dospel k záveru, že zmluva o dielo v dôsledku nedostatočného obsahu odporuje zákonu, a preto je neplatná, nakoľko neobsahuje dostatočné určenie predmetu plnenia žalobcu, keďže predmet plnenia nebol v zmluve v čase jej uzavretia dostatočne určený.

6. K platnosti zmluvy odvolací súd uviedol, že jedným zo základných princípov výkladu zmluvy je prioritá výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva prípady, pričom poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) sp. zn. I. ÚS 625/2003. Krajský súd vo svojom rozhodnutí poukázal aj na skutočnosť, že zmluva o dielo sa môže uzavrieť v písomnej alebo ústnej forme. Podstatnými náležitosťami zmluvy o dielo sú dohoda o predmete plnenia a dohoda o cene a záväzok ju zaplatiť. Vymedzenie predmetu diela je dôležité pre posúdenie, či ide o zmluvu o dielo, resp. o iný zmluvný typ, musí byť vyjadrený určite a zrozumiteľne, aby sa mohol posúdiť prejav vôle zmluvných strán. Pritom odvolací súd odkázal na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 242/2007 a zároveň aplikoval ustanovenia § 266 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka.

7. Odvolací súd na základe vyššie uvedených pravidiel dospel k záveru, že vôľa zmluvných strán smerovala k zhotoveniu CHLADENIA s výnimkou strojnej dodávky podľa špecifikácie s tým, že zhotoviteľ sa zaviazal toto dielo vykonať na základe podkladov uvedených v čl. II ods. 1 písm. a/ - d/ zmluvy o dielo a žalovaný sa zaviazal za vykonané práce zaplatiť dohodnutú cenu, ktorá bola pevná a nemenná. V čl. II ods. 4 sa zhotoviteľ zaviazal vypracovať aj dielenskú dokumentáciu a dokumentáciu všetkých nevyhnutných detailov. Zo zmluvy je zrejmé, že chladenie sa má vykonať na stavbe L. T. B., so sídlom J. E., T.. Odvolací súd preto považoval určenie predmetu plnenia za dostatočné. Nakoľko v zmluve o dielo bol dohodnutý predmet a cena diela, dospel k záveru, že zmluva o dielo je platná.

8. K cene diela odvolací súd uviedol, že zmluvné strany si ju dojednali ako cenu pevnú a nemennú. Žalobca mal pred uzatvorením zmluvy o dielo dostatok dokladov na stanovenie ceny diela (výkaz výmer a projektovú dokumentáciu), pričom vykonávací projekt v štádiu nacenenia diela nebol potrebný. O tom, že cenovú ponuku žalovaný akceptoval, svedčí uzatvorenie zmluvy o dielo s pevnou a nemennou cenou. Bolo v záujme žalobcu, aby nacenil dielo tak, aby v ňom boli zahrnuté všetky materiály a práce. Ak žalobca nemal dostatok poznatkov na uzatvorenie dohody o cene, mal trvať na dohode na spôsobe určenia ceny. Žalobca na žiadne nedostatky v predložených podkladoch na vypracovanie cenovej ponuky žalovaného neupozornil. Nakoľko v prejednávanej veci bola dohodnutá pevná cena a zmluva o dielo je platná, nebol dôvod nariadiť znalecké dokazovanie. Záver znalca, že bez vykonania prác označených ako naviac práce by dielo nebolo funkčné, kompletné a prevádzky schopné, nemá vplyv na dohodu o cene. V zmluve o dielo (čl. IV ods. 2) bol upravený postup v prípade naviac prác formou písomného dodatku k zmluve. K zmene diela podľa čl. IV nedošlo. Odvolací súd preto skonštatoval, že vzhľadom na uzatvorenie dohody o pevnej a nemennej cene diela a neuzatvorenia dodatku o zmene ceny, žalobcovi nevznikol nárok na bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka voči

žalovanému a žalovaný oprávnene zaplatil len dohodnutú cenu.

9. O náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 2 O. s. p. Žalovanému ako úspešnej strane sporu odvolací súd priznal náhradu trov prvoinštančného konania a aj náhradu trov odvolacieho konania. Priznané trovy prvoinštančného konania pozostávali z 9 úkonov právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné vyjadrenie zo dňa 29. októbra 2004, účasť na pojednávaní dňa 26. januára 2007, účasť na pojednávaní dňa 27. januára 2009, písomné vyjadrenie zo dňa 27. apríla 2009, účasť na pojednávaní dňa 6. októbra 2009, účasť na pojednávaní dňa 19. novembra 2012, písomné vyjadrenie zo dňa 13. februára 2013, účasť na pojednávaní dňa 20. februára 2013 - v rozsudku odvolacieho súdu je nesprávne uvedený dátum, a to 4. február 2016 - pozn. dovolacieho súdu) v celkovej výške 7 172,40 eur. Priznané trovy odvolacieho konania pozostávali z 2 úkonov právnej služby (odvolanie a účasť na odvolacom pojednávaní) v celkovej výške 1 601,50 eur.

10. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dňa 15. apríla 2016 žalobca dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil tým, že mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), ako aj tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobe vyhovie a zaviazhe žalovaného na náhradu trov konania.

11. Odňatie možnosti konať pred súdom videl žalobca v tom, že napadnuté rozhodnutie považuje za arbitrárne, nepresvedčivé a bez relevantného zdôvodnenia. Dovolateľ uviedol, že jeho argumentácia bola od začiatku konania nemenná, keď poukazoval na zrejmé fakty vyplývajúce hlavne z listinných dôkazov. V konaní nebolo sporné, že dokumenty určujúce v zmysle čl. II zmluvy o dielo rozsah predmetu diela neboli ku dňu podpisu zmluvy odovzdané úpadcovi a dokonca v tej dobe ani neexistovali. Ani jedna zo zmluvných strán v čase uzatvárania zmluvy nemohla mať predstavu o konkrétnom rozsahu (určitosti) diela, ktoré sa malo na základe zmluvy o dielo vykonať. Zmluva teda napriek tomu, že formálne obsahuje zákonnú náležitosť zmluvy o dielo v zmysle ustanovenia § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka s poukazom na určujúce dokumenty, nemôže pri posudzovaní jej platnosti obstáť, nakoľko táto zákonná náležitosť je vymedzená neurčito, a to z dôvodu, že predmetné dokumenty, hlavne realizačný projekt stavby, fyzicky v čase uzavretia zmluvy neexistovali. Ako žalobca od začiatku uvádzal, poukázal na definíciu neurčitého právneho úkonu, ako úkonu, ktorý je síce zrozumiteľne vyjadrený, avšak jeho obsah je nejasný a existujúce vecné nedostatky spočívajúce v neurčitom vyjadrení obsahu nemožno odstrániť ani prostredníctvom interpretačného pravidla vyjadreného v § 35 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. V prípade tejto zmluvy sa jedná o situáciu, kedy ani jedna zo zmluvných strán nepoznala presnú špecifikáciu diela v čase uzatvorenia zmluvy, a preto tento prejav vôle nebolo možné špecifikovať ani na základe interpretačných metód uvedených v ustanoveniach Občianskeho zákonníka. V momente uzatvorenia zmluvy by na základe tejto zmluvy nebolo možné dielo zhotoviť, nakoľko jeho špecifikácia bola neurčitá. Z tohto dôvodu je zmluva, ako právny úkon, neplatná podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je úplne právne irelevantné, že potrebné doklady boli nakoniec dodané, avšak až 6 mesiacov po uzatvorení zmluvy. Nakoľko zmluva bola v momente jej uzatvorenia neplatná z dôvodu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ide o absolútnu neplatnosť, ktorej dôvody nemožno konvalidovať ani dodatočne, teda prípadnou neskoršou špecifikáciou diela.

12. Okresný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysporiadal aj s námietkou žalovaného, ktorou rozporoval neplatnosť zmluvy o dielo, keď tvrdil, že zhotoviteľ dielo poznal. Odvolací súd sa otázke platnosti zmluvy o dielo venuje len na strane 7 napadnutého rozsudku, kde uviedol len teoretické tvrdenia o prioritě výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, o tom, že je potrebné posudzovať prejav vôle zmluvných strán a aká bola skutočná vôľa zmluvných strán, pričom konajúci súd by tento prejav vôle mal posúdiť na základe vonkajších okolností spojených s podpisom zmluvy. Dovolateľ poukázal na tú skutočnosť, že odvolací súd sám uvádza, že odporca (správne má byť úpadca - pozn. dovolacieho súdu) sa v zmysle zmluvy zaviazal dielo vykonať na základe podkladov uvedených v čl. II ods. 1 písm.

a/ - d/ a pritom je preukázané, že tieto podklady, teda hlavne projektová dokumentácia v čase uzavretia zmluvy neexistovala. Toto zdôvodnenie odvolacieho súdu považuje dovolateľ za nelogické a vrcholne arbitrárne. Odvolací súd len skonštatoval platnosť zmluvy, pričom neuviedol jediné rozumné vysvetlenie, na základe ktorého by mal byť názor súdu prvej inštancie nesprávny. Podľa názoru dovolateľa mal odvolací súd vyšpecifikovať, prečo je názor okresného súdu nesprávny a teda uviesť konkrétne skutočnosti, ktoré zdôvodnia právny výklad, na základe ktorého je možné posúdiť zmluvu o dielo ako platný právny úkon aj napriek tomu, že základný dokument, ktorý mal dielo špecifikovať a na ktorý sa zmluva v rámci špecifikácie diela odvolávala, v čase jej uzavretia neexistoval. Odvolací súd však toto neuviedol a v odôvodnení sa zaoberal tým, čo vôbec nebolo právne relevantné riešiť.

13. V tejto súvislosti žalobca poukázal na doktrínálny výklad, a to konkrétne vo vzťahu k otázke, či je pre platnosť (určitosť) zmluvy postačujúce nejaké subjektívne chápanie predmetu zmluvy jej účastníkmi, bez toho, aby bolo možné objektívne určiť predmet zmluvy. Žalobca v dovolaní uviedol citáciu z komentára k Občianskemu zákonníku, podľa ktorého ak je obsah právneho úkonu zachytený písomne, určitosť prejavu vôle je daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Nestačí, že účastníkom zmluvy je jasné, čo je predmetom zmluvy a aké sú ich práva a povinnosti, ak to nie je spoznatelné z textu listiny. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a taký prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb. Zároveň dovolateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/9/2011.

14. Žalobca zároveň napadol aj výrok o náhrade trov konania s poukazom na ustanovenie § 100 ods. 2 písm. a/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“ alebo „zákon o konkurze“), podľa ktorého z uspokojenia v konkurze sú vylúčené trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli účasťou v konkurznom konaní a v konaniach súvisiacich s týmto konaním, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa žalobcu je časť rozhodnutia, ktorá určuje povinnosť žalobcu uhradiť trovy konania, nevykonateľná, nakoľko jej bráni zákonné ustanovenie platného a účinného právneho predpisu.

15. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu z 10. mája 2016 navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania.

16. Podľa žalovaného sa žalobca snaží navodiť dojem, že predmetom zmluvy o dielo bolo zhotovenie stavby, pričom je nepochybné, že predmetom tejto zmluvy boli nasledovné stavebné objekty: CHLADENIE s výnimkou strojnej dodávky podľa špecifikácie. Žalovaný sa v plnom rozsahu stotožnil s právnymi závermi odvolacieho súdu. Žalobca v dovolaní poukazoval na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, kde sa súd venoval otázkam zhotovenia stavby a nie otázkam zhotovenia chladenia. Práve žalobca mohol naceniť a následne zhotoviť systém chladenia podľa svojej odbornej spôsobilosti, zručnosti a skúseností. Žalobca mal pritom k dispozícii aj výkaz výmer. Určitosť diela je v tomto prípade daná jasnou a presnou identifikáciou pojmu „chladenie“, kde medzi stranami nie je pochyb, čo a kde má žalobca zhotoviť. Existencia výkazu výmer a projektovej dokumentácie, prípadne tendrovej dokumentácie pred podpisom zmluvy o dielo je nesporná. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca vytvoril dňa 4. decembra 2002, teda pred podpisom zmluvy o dielo ponukový rozpočet s 211 konkrétnymi položkami, obsahujúcimi konkrétne počty kusov jednotlivých zariadení, konkrétne metre potrubí a izolácií, konkrétne metre štvorcové potrebných náterov, ako aj prislúchajúcu prácu, resp. montáž. Ak by dielo nebolo určité, nebolo by možné zo strany žalobcu vypracovať tak podrobnú a špecifickú ponuku.

17. Zároveň žalovaný uviedol, že ak už Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 28Cb/159/2004 v spore medzi rovnakými stranami nevyhodnotil zmluvu o dielo ako neplatnú, nemôže byť neplatnou ani v tomto konaní.

18. Vzhľadom na uvedené je žalovaný toho názoru, že zmluva medzi sporovými stranami bola uzavretá riadne ako výsledok viacerých rokovaní, písomných ponúk a konzultácií, bola uzavretá riadne po dôkladnom oboznámení sa s predmetom diela, teda, že zmluva o dielo je platná a odvolací súd dospel k

správneho právneho záveru, ktorý riadne odôvodnil.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), a že ide o rozsudok, proti ktorému je dovolanie procesne prípustné, preskúmal tento rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

20. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý upravuje postup súdu pri prejednávaní a rozhodovaní sporov. Civilným sporovým poriadkom bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Podľa čl. 2 ods. 1 základných princípov C. s. p., ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa čl. 2 ods. 2 základných princípov C. s. p., právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ustanovenie § 470 ods. 1 C. s. p. zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona.

21. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, ako aj čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, dovolací súd posudzoval prípustnosť podaného dovolania žalobcu ako aj v ňom uvedené dovolacie dôvody podľa zákona účinného v čase podania dovolania (ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p.).

22. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/ 92/2012). Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou dovolacieho súdu (tiež ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva) sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu - princípu právnej istoty.

23. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

24. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

25. Občiansky súdny poriadok pripúšťal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 238 ods. 1 O. s. p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.) a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, ak: a) odvolací súd vo výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, lebo po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného

právneho významu, alebo b) ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa ustanovenia § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

26. Dovoláním žalobcu je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, preto prípustnosť podaného dovolania vyplýva z ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p.

27. V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. mohlo byť dovolanie podané iba z dôvodov, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

28. Dovolateľ videl odňatie možnosti konať pred súdom v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, ktoré je podľa neho nepresvedčivé, arbitrárne a bez náležitého zdôvodnenia.

29. Judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998, R 2/2016) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia (jeho nedostatočné odôvodnenie) za „inú vadu konania“ v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a nie za odňatie možnosti konať pred súdom (§237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Dovolací súd uvádza, že preskúmané rozhodnutie odvolacieho súdu má náležitosti rozhodnutia uvedené v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p. účinného ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu. Odvolací súd sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup bol v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté závery. Dostatočne vysvetlil, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Podľa názoru najvyššieho súdu dal odvolací súd odpoveď na všetky rozhodujúce argumenty pre rozhodnutie vo veci samej. Nie je úlohou súdu, aby sa zaoberal všetkými námietkami, ktoré v priebehu konania sporové strany uplatnia a dával na ne vo svojom rozhodnutí odpoveď, ale súd sa má vo svojom rozhodnutí zaoberať len skutočnosťami, ktoré sú kľúčové pre rozhodnutie vo veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 410/06). Ktoré skutočnosti sú kľúčové pre rozhodnutie vo veci určuje súd a nie sporová strana, pričom tieto skutočnosti musí v odôvodnení svojho rozhodnutia jasným spôsobom vysvetliť.

30. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ako aj z ustáleného skutkového stavu vyplýva výkladové pravidlo, ktoré odvolací súd použil pri posudzovaní otázky platnosti zmluvy o dielo, ako aj záver, ktorý prostredníctvom neho krajský súd vyvodil, a to, že vôľou zmluvných strán bolo uzavretie zmluvy o dielo. Predmetom zmluvy o dielo bolo zhotovenie chladenia s výnimkou strojnej dodávky na stavbe L. T. B., so sídlom J. E., T.. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu preto nie je možné považovať za nepreskúmateľný.

31. Dovolateľom tvrdený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. preto nie je daný.

32. Žalobca v dovolaní tvrdil, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

33. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

34. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., rozsah dovolacieho

prieskumu je vymedzený konkrétnou argumentáciou dovolateľa, v čom podľa jeho názoru odvolací súd spornú otázku nesprávne právne posúdil a akým spôsobom ju posúdiť mal. Pri vymedzení tohto dovolacieho dôvodu nepostačuje citovanie jednotlivých zákonných ustanovení, prípadne súdnych rozhodnutí (často aj nesúvisiacich s predmetom sporu), ale je povinnosťou dovolateľa zo zákonných ustanovení, prípadne z judikatúry určiť právny záver, ktorého správnosť (nesprávnosť) v súvislosti s právnymi závermi odvolacieho súdu má preskúmať odvolací súd.

35. Základom pre rozhodnutie o dovolaní žalobcu je posúdenie, či odvolací súd správne ustálil, že zmluva o dielo uzavretá medzi úpadcom a žalovaným je platná. Žalobca v dovolaní tento záver spochybňuje, nakoľko podľa jeho názoru zmluva o dielo neobsahuje podstatnú náležitosť v zmysle ustanovenia § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to rozsah zhotovovaného diela. Preto má byť zmluva o dielo neurčitá v zmysle ustanovenia § 35 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, čo má zakladať jej absolútnu neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

36. Podľa § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Uvedené zákonné ustanovenie predstavuje v súlade s ustanovením § 263 ods. 2 Obchodného zákonníka kogentné ustanovenie.

37. Pre platné uzatvorenie zmluvy o dielo sa vyžaduje označenie zmluvných strán, dohoda zmluvných strán o predmete (určení) diela a o cene diela. Pod pojmom určenie diela sa rozumie zhotovenie určitej veci, pokiaľ nespadá pod kúpnu zmluvu, montáž určitej veci, jej údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci. Samotný spôsob určenia diela závisí od povahy diela a vôle účastníkov zmluvy. Predmet diela je možné vymedziť viacerými spôsobmi. Prvý spôsob sa používa tam, kde je dielom trvalá alebo opakujúca sa činnosť, údržba. Druhý spôsob tam, kde dielom je zhotovenie veci, či vykonanie inej činnosti.

38. Popísanie vlastností diela sa v praxi vyskytuje už v oferte (návrhu), zvlášť ak je zmluva uzatváraná z iniciatívy objednávateľa. Vymedzenie predmetu diela v zmluve je základným predpokladom predchádzania následným sporom. Z popísania vlastností budúceho diela by mal byť zhotoviteľ s ohľadom na svoje odborné schopnosti schopný určiť, aké práce a v akom rozsahu sú nutné k tomu, aby dielo malo vlastnosti objednávateľom zadané, resp. dojednané v zmluve. Zhotoviteľ je povinný si zistiť pred začatím zhotovovania diela stav veci alebo miesta, na ktorom má byť dielo uskutočnené a stanoviť na základe takéhoto zistenia i nutné práce a potom i cenu. Ospravedlniteľná je pre neho len skutočnosť, že by pred začatím diela boli práce i s prihliadnutím k jeho profesionalite nezistiteľné alebo nepredvídateľné, alebo že by sa výslovne za úplnosť ním navrhnutých prác nezaručil. Práce uskutočnené nad rámec dohodnutého alebo predpokladaného diela sa nazývajú práce navyiac. Tie je oprávnený zhotoviteľ uskutočniť len vtedy, pokiaľ sa na tom s objednávateľom dohodne, napr. preto, že objednávateľ sa rozhodne zmeniť niektoré vlastnosti pôvodne v zmluve vymedzené alebo dielo rozšíriť o ďalšie práce. Potreba prác navyiac môže vzniknúť i zo skutočnosti, že podobné práce boli pred začatím uskutočňovania diela nezistiteľné alebo nepredvídateľné pre profesionála a dielo ani bez ďalšieho navýšenia prác nie je možné dokončiť. I v takom prípade treba dojednať uskutočnenie nutných prác, ktoré je povinný navrhnuť zhotoviteľ, inak môže zhotoviteľ iba od zmluvy odstúpiť a nie nutné práce uskutočniť na základe vlastnej vôle sám (Kurs obchodného práva, Obchodní závazky. C. H. BECK, Bejček, Eliáš, Raban, 5. vydanie, strany 336-337).

39. Pokiaľ ide o otázku neplatnosti zmluvy o dielo pre neurčitosť dojednaného rozsahu diela, v zmysle judikatúry nie je možné považovať za označenie určitého diela v súlade s ustanovením § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dielo vymedzené len všeobecne (viď rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 24. júna 2013, sp. zn. 23Cdo/4262/2011). Za neurčité dojednaný predmet zmluvy o dielo naopak nemožno považovať prípad, ak je v samotnej zmluve dielo síce vymedzené všeobecne, ale v prílohách tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy sú podrobne uvedené práce, ktoré majú byť vykonané, prípadne materiály, ktoré majú byť pri zhotovení diela použité (viď rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo 17. apríla 2013, sp. zn. 23Cdo/964/2012).

40. Pre určenie, či v konkrétnom prípade je rozsah diela dostatočne určitý, je potrebné vychádzať z výkladu čl. II. predmetnej zmluvy o dielo aj s prihliadnutím na skutkový stav, ako bol ustálený súdom prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania.

41. Z odôvodnenia rozsudku prvej inštancie vyplýva, že tento posúdil vzťah medzi žalobcom a žalovaným ako obchodný záväzkový vzťah, nakoľko sa týka ich podnikateľskej činnosti (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka), pričom tento vzťah je upravený Obchodným zákonníkom a v súlade s ustanovením § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka aj Občianskym zákonníkom. Súd prvej inštancie použil pri výklade čl. II zmluvy o dielo výlučne doslovný jazykový výklad, na základe ktorého usúdil, že dojednaný rozsah diela nie je dostatočne určitý (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a preto je zmluva o dielo neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka).

42. Okresný súd napriek ustáleniu skutkového stavu skonštatoval, že predmetom plnenia bola stavba L. T. B., J. E., T., Nákladové stredisko. Zo zmluvy o dielo vyplýva, že predmetom zmluvy v súlade s čl. II je stavebný objekt CHLADENIE s výnimkou strojnej dodávky podľa špecifikácie ako aj vypracovanie dielenskej dokumentácie a dokumentácie všetkých nevyhnutných detailov.

43. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd pri posudzovaní zmluvy o dielo vychádzal z výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá. Odvolací súd pritom poukázal na výkladové pravidlá týkajúce sa právnych úkonov, ktoré sú zakotvené v ustanovení § 266 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka, pričom uzavrel, že vôľa zmluvných strán smerovala k zhotoveniu CHLADENIA s výnimkou strojnej dodávky podľa špecifikácie, pričom zo zmluvy bolo odvolaciemu súdu zrejmé, že uvedené dielo sa má vykonať na stavbe L. T. B., so sídlom J. E., T..

44. V rozhodovanej veci je nesporné, že medzi žalobcom (resp. úpadcom) a žalovaným bol založený obchodný záväzkový vzťah, ako to ustálil vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie. Uvedené v súlade s ustanovením § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka znamená, že na posudzovaný právny vzťah sa aplikujú ustanovenia tretej časti Obchodného zákonníka, ktorá upravuje obchodné záväzkové vzťahy. To znamená, že sa na rozhodovanú vec aplikujú nielen ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce zmluvu o dielo ako konkrétny zmluvný typ (§ 536 a nasl.), ale aj ustanovenia Obchodného zákonníka o právnych úkonoch (§ 266 a nasl.).

45. Vzhľadom na vyššie uvedené (viď bod 44) je súd povinný pri posudzovaní obsahu právneho úkonu v obchodných záväzkových vzťahoch s ohľadom na jeho určitosť, resp. neurčitosť vychádzať nielen z výkladových kritérií upravených v ustanovení § 35 Občianskeho zákonníka, na ktoré poukázal dovolateľ, ale aj z výkladových kritérií vymedzených v ustanovení § 266 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka, ako to urobil aj odvolací súd. Uvedené ustanovenia Obchodného zákonníka zmierňujú rigidnosť právnej úpravy § 35 Občianskeho zákonníka a dávajú do popredia zmluvnú voľnosť a neformálnosť obchodných záväzkových vzťahov.

46. Podľa ustanovenia § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka sa prejav vôle vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy. V prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa odseku 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Výrazy používané v obchodnom styku sa vykladajú podľa významu, ktorý sa im spravidla v tomto styku prikladá (ods. 2). Pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha veci (§ 266 ods. 3).

47. Obchodný zákonník na rozdiel Občianskeho zákonníka viac uprednostňuje vôľu pred prejavom tejto vôle. Podľa ods. 1 sa prejav vôle vykladá podľa úmyslu tej osoby, ktorá vôľu prejavila, ale len za predpokladu, že tento úmysel bol známy tej strane, ktorej bol určený alebo jej musel byť známy. V prípade, že prejav vôle nie je možné vyložiť podľa úmyslu konajúceho, vykladá sa podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav určený. Ide o určitú objektivizáciu

adresáta právneho úkonu. Pri výslovnom prejave vôle sa prejavená vôľa vykladá aj podľa výrazov, ktoré sa použijú v obchodnom styku. Pri aplikácii interpretačných pravidiel sa musia vziať do úvahy všetky okolnosti, ktoré súvisia s prejavom vôle, teda okolností, za ktorých bola vôľa prejavená. Pri výklade prejavu vôle sa prihliada na samotné rokovanie zmluvy, na doterajšiu prax pri uzatváraní zmlúv a na následné správanie strán, pokiaľ to povaha veci pripúšťa (Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 4. vydanie. C. H. Beck: Praha, 2015, strana 1062).

48. V rámci súkromného práva sa uplatňuje princíp preferencie platnosti právnych úkonov. Právne úkony sa uskutočňujú s jednoznačným zámerom vyvolať riadne právne účinky; čo možno vyjadriť aj tým spôsobom, že za bežných okolností nikto nerobí právny úkon s úmyslom, aby bol tento úkon neplatný. Neplatnosť právneho úkonu je reštriktívnou výnimkou, ku ktorej možno interpretačne dospieť iba v prípade, ak konkrétny úkon za žiadnych okolností neobstojí ako platný (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 - § 880. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2015, s. 1698).

49. Preferencia platnosti právneho úkonu predstavuje všeobecné výkladové pravidlo. Základom uvedeného prístupu vrátane aplikácie jednotlivých ustanovení § 266 Obchodného zákonníka je prihliadanie na vôľu zmluvných strán a nie jej prejav. Použitím výkladového pravidla preferencie právneho úkonu však nie je možné doplniť chýbajúce náležitosti právneho úkonu (k tomu vid' rozsudok najvyššieho súdu z 30. novembra 2016, sp. zn. 3Obdo/61/2016 bod 49).

50. Pri posudzovaní platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu v rámci presadzovania princípu preferencie platnosti právneho úkonu a posúdenia správnosti vyslovených záverov, ako to v preskúmvanej veci uskutočnil krajský súd, je potrebné vychádzať aj z ustálenej judikatúry.

51. Jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, nie zásadou. Tento výkladový argument sa prelína s právnymi poriadkami západnej právnej kultúry a má charakter všeobecného právneho princípu. Nie je teda ústavne konformné a je v rozpore s princípmi právneho štátu taká prax, kedy všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom neplatnosť zmluvy nezakladajúcim (vid' nález Ústavného súdu Českej republiky zo 14. apríla 2005, sp. zn. I. ÚS 625/2003 a nález ústavného súdu z 3. júla 2008, sp. zn. I. ÚS 242/2007).

52. Formalistický prístup všeobecných súdov pri interpretácii obsahu dohôd medzi účastníkmi, bez zisťovania skutočnej vôle účastníkov týchto dohôd a bez zohľadnenia konkrétnych okolností, za ktorých boli dohody uzatvorené a potom realizované, je porušením práva na súdnu ochranu (vid' nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 571/2006 z 21. apríla 2009).

53. Záver, že určitý právny úkon je neplatný pre neurčitost' jeho predmetu, musí vychádzať z rozumného výklad dotknutého zákonného ustanovenia. Určitost' právneho úkonu je potrebné posudzovať vždy vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam daného prípadu, pričom pre interpretáciu obsahu záväzkového vzťahu je rozhodujúca skutočná vôľa oboch zmluvných strán v dobe uzavretia zmluvy. V súkromnom práve sa aplikuje zásada pacta sunt servanda - a to i v prípadoch, kedy je to pre niektorú zmluvnú stranu nevýhodné. Zmluvná strana si musí byť vedomá svojej zodpovednosti v zmluvných vzťahoch a nemôže zmluvy uzatvárať a následne namietat' ich neplatnosť podľa svojej vlastnej vôle. V súkromnoprávnej sfére platí zásada, že čo nie je zakázané, je dovolené. Každý zákonný zásah do tejto sféry je potrebné vnímať ako obmedzenie ľudskej slobody, a preto je nutné vykladať ustanovenia o neplatnosti právnych úkonov pre rozpor so zákonom reštriktívne a nie extenzívne (vid' nález Ústavného súdu Českej republiky z 28. februára 2013, sp. zn. III. ÚS 3900/2012 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 26. septembra 2012, sp. zn. 30Cdo 2373/2012).

54. Prehnané formalistické požiadavky všeobecného súdu na formuláciu predmetu zmluvy sú ústavne neakceptovateľné. Úloha súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy, ale v poskytnutí súdnej ochrany stranám občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti, a nie neplatnosti právneho úkonu (viď nález ústavného súdu z 1. apríla 2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014).

55. Zohľadňujúc na hore uvedené, dovolací súd konštatuje, že záver súdu o neplatnosti právneho úkonu má predstavovať výnimku a nie pravidlo. K záveru o neplatnosti právneho úkonu pre jeho neurčitosť môže súd dospieť, až keď ani použitím jednotlivých foriem výkladu nemožno zistiť jeho obsah. Uvedené konštatovanie platí o to viac v obchodných záväzkových vzťahoch, v ktorých sa na výklad právnych úkonov nevzťahujú výlučne jednotlivé ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch, ale je na ne nutné aplikovať aj ustanovenia tretej časti Obchodného zákonníka o právnych úkonoch (§ 266 a nasl.).

56. Pre preferenciu platnosti právneho úkonu ako všeobecného výkladového pravidla platí, že sa ním odstraňujú prípadné pochybnosti o obsahu právneho úkonu. Pri použití tohto interpretačného pravidla nie je možné dospieť k opačnému záveru, ako je jeho jazykové vyjadrenie, ale zisťuje sa ním konkrétny obsah jazykového vyjadrenia. Úlohou súdu nie je tak ako už bolo uvedené vyhľadávať dôvody neurčitosti predmetu zmluvy a tým jej neplatnosti, ale naopak sa snažiť poskytnúť súdnu ochranu sporovým stranám tým, že ak je to možné, hľadá sa na spornú zmluvu (alebo iný právny úkon) ako na platný právny úkon. Pri preferencii platného právneho úkonu musí súd vychádzať zo skutočnej vôle zmluvných strán so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Uvedené znamená, že súd musí prihliadať na to, čo viedlo zmluvné strany k uzavretiu zmluvy, ako aj na to, ako bola uzavretá dohoda zmluvnými stranami realizovaná. Ak v čase uzavretia zmluvy, ako aj v čase jej následnej realizácie, nebol medzi zmluvnými stranami sporný obsah zmluvného záväzku a zmluvné strany sa riadili zmluvou ako platnou, nie je dôvod, aby následne bola zmluva v súdnom konaní vyhlásená za neplatnú ako neurčitý právny úkon.

57. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd pri posudzovaní platnosti zmluvy o dielo správne vychádzal z princípu preferencie platnosti právneho úkonu. Rovnako odvolací súd dospel k správne záveru, že vôľou zmluvných strán (úpadcu a žalovaného) bolo uzavretie zmluvy o dielo, predmetom ktorej bolo zhotovenie chladenia s výnimkou strojnej dodávky v budove L. T. B. v T.. Úpadcovi ako zhotoviteľovi diela bola pred uzavretím zmluvy o dielo známa presná špecifikácia zhotovovaného diela, ako aj jeho vlastnosti. Tento záver vychádza zo skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie v jeho rozsudku, z ktorého vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o dielo úpadca zaslal žalovanému cenovú ponuku zo dňa 20. novembra 2002 na chladenie, ktorá bola vypracovaná na základe žalovaným predloženého výkazu výmer s odpočítaním rabatov podľa jednotlivých špecifikovaných materiálov, pričom žalovaným poskytnutú projektovú dokumentáciu si úpadca ponechal pre prípad dopytu zo strany žalovaného. Taktiež pred uzavretím zmluvy o dielo úpadca vyhotovil dňa 4. decembra 2002 krycí list k rozpočtu č. XX/T./XXXX, v ktorom stanovil cenu diela vo výške 9 975.265,- Sk bez DPH s konkrétnym rozpisom nákladov na jednotlivé súčasti diela, ktoré mal žalobca vynaložiť na zhotovenie diela pre žalovaného. Zároveň je potrebné vziať do úvahy čl. X ods. 11 zmluvy o dielo, na ktorý odkazoval súd prvej inštancie na strane 8 rozsudku (v písomnom vyhotovení rozhodnutia je nesprávne uvedený ods. 1, ale z jeho textu je zrejmé, že ide o ods. 11 - pozn. dovolacieho súdu), v ktorom bol v zmluve o dielo odkaz na iné listiny. Zmluva o dielo v uvedenom ustanovení odkazuje na listiny, ktoré tvoria integrálnu súčasť zmluvy, a to rokovací protokol z 9. októbra 2002 potvrdený zhotoviteľom, plány a harmonogram prác.

58. Z uvedených skutočností je zrejmé, že vôľou žalobcu a žalovaného bolo uzavrieť zmluvu o dielo, pričom rozsah diela bol zmluvným stranám zrejмый nielen vymedzením predmetu diela ako zhotovenie chladenia s výnimkou strojnej dodávky v budove L. T. B. v T., ale aj konkrétnymi postupmi, ako mal úpadca ako zhotoviteľ dielo realizovať s poukazom na správanie úpadcu a žalovaného, ktoré

predchádzalo uzavretiu spornej zmluvy o dielo, ako aj s poukazom na listiny, ktoré pred uzavretím zmluvy vypracoval úpadca a následne ich adresoval žalovanému. Tento záver pritom nie je v rozpore s jazykovým vyjadrením zachyteným v zmluve o dielo.

59. Tvrdenie žalobcu o neplatnosti zmluvy o dielo preto neobstoí. Dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, ktorý považoval predmet plnenia za dostatočne určitý a zmluvu o dielo za platný právny úkon. Zmluva o dielo uzavretá medzi úpadcom a žalovaným obsahuje všetky podstatné náležitosti, ktoré pre tento zmluvný typ stanovuje Obchodný zákonník v ustanovení § 536 ods. 1.

60. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že aj samotný žalobca považoval na začiatku konania zmluvu o dielo za platnú. Žalobou z 3. septembra 2004 si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie sumy 3 507 356,- Sk (116 422,89 eur) s príslušenstvom ako nárok, ktorý vznikol zo zmluvy o dielo.

61. K dovolacej námietke žalobcu, že projektová dokumentácia v čase uzavretia zmluvy o dielo neexistovala, dovolací súd uvádza, že projektová dokumentácia nevymedzuje predmet diela, ale možno ju považovať iba za pokyny objednávateľa pre zhotoviteľa pri uskutočňovaní diela. Neexistencia projektovej dokumentácie nespôsobuje neplatnosť zmluvy o dielo, ale predstavuje len prekážku pre zhotoviteľa so začatím uskutočňovania diela.

62. Na rozhodovanú vec nie je možné aplikovať ani rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/9/2011, ako súdu odvolacieho, na ktorý vo svojom dovolaní poukázal žalobca. Vo veci, na ktorú odkazoval žalobca, sa strany zhodli, že predmet zmluvy bol určený relatívne (na rozdiel od rozhodovanej veci) a rozsah prác sa konkretizoval až následne vo vystavených faktúrach. Z uvedeného vyplýva, že skutkový stav je odlišný, než je tomu v rozhodovanej veci.

63. Preto je správne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

64. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd uzatvára, že žalobca nedôvodne odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

65. Vzhľadom na to, že v danom prípade nevyšla najavo existencia uplatnených dovolacích dôvodov (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p.), najvyšší súd podľa ustanovenia § 448 C. s. p. dovolanie žalobcu proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Pezinok z 20. februára 2013, č. k. 9Cb/19/2008-383 a žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodné zamietol (výrok I.).

66. Žalobca v dovolaní nesúhlasil ani s rozhodnutím odvolacieho súdu o trovách konania, nakoľko podľa jeho názoru mal dovolací súd na rozhodnutie o trovách konania aplikovať ustanovenie § 100 ods. 2 písm. a/ zákona o konkurze.

67. Dovolací súd konštatuje, že výrok o trovách konania je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, ale má charakter uznesenia (ustanovenie § 167 ods. 1 O. s. p. účinného ku dňu podania dovolania žalobcu). Prípustnosť dovolania v tejto časti je potrebné posudzovať podľa ustanovenia § 239 O. s. p., ktoré upravovalo prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie žalobcu proti výroku o náhrade trov konania nie je procesne prípustné s poukazom na ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p., v zmysle ktorého je prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania vylúčená. Prípustnosť dovolania proti výroku o trovách konania by bola daná iba v prípade, ak by bolo v tejto časti konanie pred odvolacím súdom zaťažené vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. Vady zmätočnosti však dovolateľ nenamietal a ani v dovolacom konaní nevyšli najavo.

68. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu proti výroku odvolacieho súdu o trovách prvoinstančného a odvolacieho konania odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné (výrok II.).

69. O trovách dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (výrok III.). Zároveň dovolací súd uvádza, že žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania iba za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu) a nie aj za úkon príprava a prevzatie zastúpenia, nakoľko ten istý právny zástupca zastupoval žalovaného aj v konaní pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom.

70. Zároveň však dovolací súd uvádza, že uvedená argumentácia dovolateľa vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania je relevantná pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania. S ohľadom na rozhodnutie o trovách dovolacieho konania sa na trovy konania v rozhodovanej veci nevzťahuje ustanovenie § 100 ods. 2 písm. a/ ZKR, na ktoré vo svojom dovolaní poukázal žalobca. Podľa tohto ustanovenia sú z uspokojenia v konkurze vylúčené aj trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli s účasťou v konkurznom konaní a v konaniach súvisiacich s týmto konaním, ak zákon o konkurze neustanovuje inak.

71. Za konania súvisiace s konkurzným konaním je možné považovať iba tzv. incidenčné spory, medzi ktoré možno zaradiť napr.:

- konanie na základe žaloby o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky, ktorú podáva veriteľ popretej pohľadávky proti správcovi konkurznej podstaty podľa § 32 ods. 6 ZKR,
- konanie na základe žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu, ktorú podáva správca konkurznej podstaty alebo veriteľ proti povinnej osobe podľa ustanovenia § 62 ods. 5 ZKR,
- konanie na základe žaloby o vylúčenie zapísania majetku do súpisu, ktorú proti správcovi podáva tretia osoba uplatňujúca si k majetku právo, ktoré zapísanie majetku do súpisu vylučuje podľa § 78 ZKR (Ficová, In: Števček M., Ficová S. a kol. Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Výdanie. C. H. Beck: Praha, 2012, strana 302).

72. Rozhodovaná vec svojou povahou nepredstavuje konkurzné konanie a zároveň nepatrí medzi žiadny z vyššie uvedených sporov, ktorý možno označiť ako incidenčný spor, z tohto dôvodu nepredstavuje ustanovenie § 100 ods. 2 písm. a/ zákona o konkurze prekážku pre priznanie nároku na náhradu trov konania (vrátane trov dovolacieho konania) žalovanému voči žalobcovi.

73. O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

74. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.